

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΑΡΚΤΟΜΥΣ ἢ ΜΑΡΜΟΤΤΑ

Ἡ Μαρμόττα οὐδόλως εἶναι ὠραία· ἔχει κεραλὴν βαρεῖαν, σῶμα ὀγκῶδες, τρίχωσιν βαθέου χρώματος καὶ χονδροειδῆ ὡς τὸ ἔνδυμα τοῦ ὄρεινου, γαρυκτῆρα δὲ δειλὸν καὶ ὕψος βαρὺ, κεκοιμισμένον καὶ μελαγχολικόν. Διακρίνεται ὁμως διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ βλέμματός της.

Μετὰ τὸν κάστορα, ἀρχηγὸν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ζῴων, ἔπεται ἡ μαρμόττα. Τὸ σχεδὸν τῆς κατοικίας της ἀπανταχού καὶ πάντοτε διατηρεῖται τὸ αὐτὸ· ἐκίστη γεννωμένη μαρμόττα φέρει ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ αὐτῆς κεχαρμημένον τὸ σχεδὸν.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου θέτει τὰ θεμέλια τῆς χειμερινῆς τῆς οἰκίας ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους καὶ εἰς ὑπὸννεμον μέρος· ἐν τῷ μίσῳ τῆς οἰκοδομῆς ἐκτείνεται εὐρεία αἴθουσα ἐστρωμένη, διὰ λεπτοῦ βρύου. Ἡ αἴθουσα αὕτη χρησιμεύει ὡς κοινὸν ὑπνωτήριο. Περὶ ταύτην στερεοὶ κλαδίσκι οὐστηρίζουσι τὴν οἰκίαν. Εἰς τὰς γωνίας κλάδοι κεκλιμένοι διασταυροῦνται ὅπως τὰ τόξα τῶν κελίων καὶ συμπληροῦσι τὴν στερεότητα τῆς κατοικίας.

Πρὸς τὴν κατοικίαν φέρουσι δύο διόδουσι· ὁ εἰς χρησιμεύει διὰ τὰς μαρμόττας ὁ δὲ ἕτερος διὰ τὴν εἰσπαγωγὴν τῶν τροφίμων. Ὁ πρῶτος εἶναι εἰσόδος τῶν κυρίων, ὁ δὲ δεύτερος τῆς ὑπηρεσίας.

Καταπληκτικὴ καθαριότης ὑφίσταται ἐν τῇ κατοικίᾳ. Ὅπισθεν τοῦ ὑπνωτηρίου εὐρίσκειται γωνία, ἐν ἣ κατατίθενται αἱ ἀκαθαρσίαι. Ἡ γωνία φέρει προσκεκλιμένον μέρος, δι' οὗ τὰ πάντα πίπτουσι ἐξω ἀπαλλάσσοντα τὸ ἐσωτερικὸν τῆς δυσωδίας. Ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ τῇ εὐρυχωρῳ καὶ ὑγιεινῇ αἱ μαρμότται ὑπνώτουσι ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Ὁ τρόπος τοῦ ἐργάζεσθαι τοῦ ζῴου εἶναι ἐπιπεριεργότερος τοῦ ἔργου αὐτῶν. Αἱ μαρμότται ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ. Ἐκαστος ἐργάτης κατὰ τὴν πείραν καὶ τὰς δυνάμεις του συμμετέχει τῆς ἐργασίας. Πατέρες, μητέρες, γέροντες, παιδιὰ συμπαντες ἀναλόγως τῶν δυνάμεων των συνεργάζονται. Ἐν τῇ μικρᾷ δημοκρατίᾳ τῇ κειμένη εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ὄρους ἐπικρατεῖ θυμῶσιον πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ ἀδελφότητος. Οἱ ἐργάται διακοροῦνται εἰς τρεῖς ομάδας. Οἱ μὲν οἰκοδομοῦσι, οἱ δὲ κοιμίζουσι τὰ ὑλικά καὶ τέλος οἱ ἄλλοι συναθροίζουσι ταῦτα. Ἀπαντες ὁμως γνωρίζουσι τὰς διαφορὰς ταύτας ἐργασίας καὶ τὴν ἐπαύριον δύνανται νὰ μεταλλάξωσι τὸ ἔργον των ἀνευ βλάβης τοῦ κοινοῦ ἔργου.

Συνήθως ὁμως εἰς τὰς μητέρας καὶ τὰ τέκνα ἀνατίθεται ἡ εὐκολωτέρα ἐργασία, ἡ συλλογὴ βρύων ὑπὸ τὰ δένδρα καὶ ἡ ἀποκοπὴ καλάμων χόρτου. Αἱ γηραιαὶ συναθροίζουσι τὰ ὑλικά, ἅτινα εὐρωστοὶ ἀμυαῖαι φέρουσι εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ περιεργότερου ὀγκήματος, ὅπερ δύναται τις νὰ φαντασθῇ.

Ὅταν ὁ σωρὸς τῶν βρύων καὶ τῆς γλόης συμπληρωθῇ καταφθάνει μία μαρμόττα καὶ τίθεται ὑπτίως, τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω ἔχουσα, μετ' ὀλίγον τὸ ἀκίνητον αὐτῆς σῶμα ἐξαφανίζεται ὑπὸ τὴν

στιβάδα τῆς γλόης, τοῦ λεπτοῦ βρύου καὶ τῶν ἀρωματικῶν χόρτων. Μόνον ἡ νοήμων κεραλὴ καὶ οἱ μεγάλοι μέλανες ὀρθαλμοὶ αὐτῆς διαφαινόνται. Ἡ θημωνία εἶναι ἔτοιμος· τὸ εὐφυὲς μικρὸν ζῴον λυμβάνει ταύτην μεταξύ τῶν τεσσάρων του ποδῶν, συμπιέζει αὐτὴν, ἐνγκυαλίζεται καὶ ἐκβάλλει· ὅζυν συριγγιὸν σημαίνοντα «εἶμαι ἔτοιμος».

Τότε αἱ μαρμότται λυμβάνουσι καὶ σύρουσι ἐλαφρῶς ἐκ τῆς οὐρᾶς τὸν περίεργον ταῦτον ἄγθοφόρον, ὅστις ὁμοιάζει πρὸς κατάδικον συρόμενον εἰς τὰ βυθάνιστήρια. Διὰ τοῦ πᾶρδόξου τούτου τρόπου τὰ ὑλικά φέρονται εἰς τὴν οἰκοδομὴν.

Ἡ ἀμυαῖα καὶ αἱ συνοδεύουσαι ταύτην μαρμότται, ἐξ ὧν τινὲς μὲν παραφυλάττουσι, ἕτεροι προσυλάττουσι τὴν ἀμυαῖαν ἀπὸ τῶν θάμνων καὶ τῶν λάκκων, φθάνουσι εἰς ὁ μέρος οἰκοδομεῖται ἡ κατοικία. Ἐκεῖ ἀνεμίνοντο. Οἱ κτίσται σπεύδουσι, ἐκρορτῶνουσι τὸ ἀμύξιον, ὅπερ ἀμέσως στρέφεται ἐπὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ ποδῶν κατευχαριστημένον ὡς ἐκτελέσαν τὸ καθήκον αὐτοῦ. Διὰ τῶν βρύων θὰ κατασκευάσωσι ἀπαλὴν κλίνην, διὰ τῆς γλόης τάπητα, διὰ τῶν κλαδίσκων τοίχον.

Τὸ ἔργον τοῦ ἄγθοφόρου δὲν εἶναι ἐλαφρὸν καὶ ἡ ἄγχις τῆς μαρμόττας βεβαίωτατα θὰ ὑποφέρει. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀγχαρεία αὕτη τελείται ὑπ' ἐκάστης μαρμόττας. Οὐδέποτε ἐπισυμβαίνει πλάνη ἢ ἀποποίησης ἐργασίας. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἔργων οὐδέποτε διατάσσει ἐργάτην τινὰ· ἐκουσίως ἕκαστος ἀναλαμβάνει τὸ ἔργον, θεωρῶν τοῦτο ὡς καθήκον. Καίτοι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κυρτῶν βιοῖ ἡ μαρμόττα, δὲν ἀντέχει ὁμως εἰς τὸ ψῦχος. Ὅταν ὁ ἥλιος τοῦ Μαΐου διαχέῃ τὴν χαρὰν εἰς τὸ ὄρος, ἀναφανίζονται αἱ μαρμότται εἰς τὰς καταπρασίους κλιτύας τὰς πλήρεις ἀνθέων καὶ ἐντόμων, ὅπως χαίρετίσωσι τὸ ἔαρ καὶ τρωγαλίσωσι ἀκοιδας τινάς.

Τὸ ἔαρ, τὸ σπινθηροβολοῦν ὡς φλόξ, ἐκπλήττει καὶ χαροποιεῖ ταύτας· φαίνονται ὡς αἰχμάλωτοι εἰς οὐς ἀπεδόθη ἡ ἐλευθερία· μετ' ὀπόσης ὀρέξεώς γευματίζουσι, μετ' ὀπόσης χαρᾶς παίξουσι μετὰ νηστείαν καὶ ἀνάπαυσιν τριῶν μηνῶν.

Ἡ βαρεῖα μαρμόττα καθίσταται τότε εὐσταλῆς καὶ ζωηρὰ, θηρεύουσα τὰ ἔντομα ἐν τῷ μίσῳ τῆς γλόης, ἀναροισωμένη ἀπὸ βράχου εἰς βράχον. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ὄμιλος διασκεδάζει, γηραιὰ τις μαρμόττα ἐπισκοπεῖ τὰ περίξ καθημένα ἐπὶ λίθου τινὸς πλητουμένου ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Ὅταν διακρίνη κυνηγὸν βαίνοντα πρὸς τὸ ὄρος ἢ ἀετὸν ἱπτάμενον εἰς τὰ ὕψη, ὁ σκοπὸς ἐκβάλλει συριγγιὸν καὶ ἀπάσαι ἐξαφανίζονται.

Ὁ ἀετὸς καὶ ὁ ἱεραξ ἰδοὺ οἱ ἀμειλίχτοι ἐγθροὶ τῆς μαρμόττας. Οἱ δεσπῶται οὗτοι τοῦ ἀέρος ἔχουσι κηρύξει τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ δυστυχούς τούτου ζῴου, ὡσὰν νὰ μὴ ἠνεύγοντο τὴν ἀθωότητα, τὴν νοσημοσύνην, τὴν ἐργασίαν. Μόλις ἐξεληούσα τῆς θερμῆς αὐτῆς κατοικίας, ἰδοὺ συλλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἀμειλίχτων δυνύχων τοῦ ὄρεινου, φέρεται πρὸς τὸν οὐρανόν, κατασπαράσσεται· ὀλίγα δὲ σταγόνες αἵματος πεσοῦσαι ἐπὶ τῆς γλόης διαγοῦνται· τὰ ἐν τῷ ἀέρι βυθάνιστήρια ταύτης.